

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 1P/138/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8422201752
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tomáš Dulina
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2023:8422201752.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudcom JUDr. Tomášom Dulinom v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XX/XX, E. F., toho času v Centre pre deti a rodiny Martin, zastúpenú procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, dieťa rodičov - matky G. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XX/XX, E. F. a otca D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XX/XX, E. F., o návrhu rodičov na zrušenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd návrh z a m i e t a.

II. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom podaným na Okresný súd Kežmarok sa navrhovatelia - rodičia maloletej A. B., nar. XX.XX.XXXX domáhali, aby súd zrušil nariadenú ústavnú starostlivosť nad maloletou.

2. Navrhovatelia ako dôvod podania návrhu uviedli, že zdravotný stav maloletej je stabilizovaný. Rodičia žijú v unimobunke pozostávajúcej z jednej izby. V domácnosti majú zavedenú elektrinu, vodu nosia zo spoločnej pumpy a vedľa býva svokra, ktorá má zavedenú vodu v dome, kde majú možnosť dodržiavať základnú hygienu. Kúrenie je na tuhé palivo. Unimobunku navrhovatelia renovovali zvnútra a zariadili ju novým nábytkom. Matka momentálne poberá rodičovský príspevok a prídavky na dve maloleté deti vo výške približne 330 Eur. Otec je zamestnaný na dohodu v Bratislave a mesačne zarába okolo 800 až 900 Eur. O maloleté deti sa navrhovatelia riadne starajú, majú zabezpečené všetky potreby pre svoj vývin, a preto sú toho názoru, že vedia zabezpečiť riadnu starostlivosť aj o ich dcéru A..

3. Okresný súd Kežmarok uznesením č. k. 5P/171/2021 - 12 zo dňa 05.11.2021, právoplatným 12.01.2022, nariadil neodkladné opatrenie, ktorým odňal maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX zo starostlivosti rodičov a nariadil odovzdanie maloletej A. do starostlivosti Centra pre deti a rodiny A.. Súčasne súd zaviazal rodičov maloletej G. B., nar. XX.XX.XXXX a otca D. B., nar. XX.XX.XXXX prispievať na výživu maloletej mesačne sumou rovnajúcou sa 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca na účet Centra pre deti a rodiny Martin.

4. Okresný súd Kežmarok uznesením č. k. 5P/171/2021 - 35 zo dňa 07.03.2022, právoplatným 13.05.2022 zveril do ústavnej starostlivosti mal. A. B., nar. XX.XX.XXXXX, ktorá sa vykonáva v Centre pre deti a rodiny A.. Zároveň súd zaviazal rodičov maloletej G. B., nar. XX.XX.XXXX a otca D. B., nar. XX.XX.XXXX prispievať na výživu maloletej mesačne sumou rovnajúcou sa 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca na účet Centra pre deti a rodiny A.. Dôvodom nariadenia ústavnej výchovy nad maloletou bolo to, že vzhľadom na zdravotný

stav maloletej A. je najvhodnejším riešením pre maloleté dieťa nariadenie ústavnej starostlivosti, nakoľko rodičia nemajú vzhľadom na jej komplikovaný zdravotný stav vytvorené v domácnosti vhodné podmienky. Zdravotný stav maloletej si vyžaduje adekvátnu, no hlavne neustálu a nepretržitú zdravotnú starostlivosť, ktorú jej rodičia nemôžu poskytovať na požadovanej úrovni.

5. Okresný súd Kežmarok uznesením č. k. 1P/138/2022 - 6 zo dňa 19.12.2022 ustanovil procesného opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok maloletej A. B., nar. XX.XX.XXXX, na zastupovanie v konaní vedenom na Okresnom súde Kežmarok pod spisovou značkou 1P/138/2022.

6. Obec Veľká Lomnica v podanej správe o povesti rodiny maloletej A. B. uviedla, že rodičia maloletej bývajú v unimobunke pozostávajúcej z jednej izby. Maloletá má vytvorené podmienky pre návrat domov. Podľa vyjadrenia obecnej polície Veľká Lomnica, sa rodičia maloletej nedopustili priestupkov voči občianskemu spolunažívaniu.

7. Centrum pre deti a rodiny Martin doručilo dňa 27.12.2022 ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní z dôvodu pracovnej vyťaženia spoločne so správou k pojednávaniu, v ktorej je uvedené, že maloletá bola do ich zariadenia prijatá na základe Uznesenia Okresného súdu Kežmarok sp.zn. 5P/171/2021 zo dňa 05.11.2021, vykonateľného dňa 05.11.2021 o nariadení neodkladného opatrenia. Maloletá sa narodila v Nemocnici Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku s laryngotracheomaláciou, po transícií ductus arteriosus a ľavostrannej časti zdvojeného aortálneho oblúka, po bilaterálnej bronchopneumónii s respiračným zlyhaním, so zavedenou tracheostomickou kanylou, kŕmené cez NGS. Dôvodom umiestnenia v CDR bola skutočnosť, že rodičia nie sú schopní zabezpečiť dieťaťu vzhľadom na jeho nepriaznivý zdravotný stav permanentnú intenzívnu ošetrovateľskú starostlivosť. Aktuálna situácia: Maloletá A. je umiestnená na samostatne usporiadanej skupine - špecializovanej samostatnej skupine - pre deti ŤZP s ošetrovateľskou starostlivosťou. Od umiestnenia do Centra pre deti a rodiny Martin je dispensáovaná vo viacerých odborných ambulanciách. Maloletá je zväčša veselá, ale občasne sa u nej objavuje striedanie nálad. Je aktívna a vyžaduje pozornosť. Hračky si v ruke dokáže držať aj sa s nimi zahrať. S obľubou trhá papier a ťahá nitky. Rada sa hrá v ohrádke, prípadne v trampolíne, odkiaľ sleduje okolie. Maloletá dokáže samostatne stáť aj prešľapovať z jednej nohy na druhú. V chodítku sa vie samostatne posúvať. Z ošetrovateľskej starostlivosti si maloletá podľa hodnotenia špecializovanej sestry vyžaduje monitorovanie telesných funkcií (najmä dýchania), časté odsávanie, ošetrovanie a pravidelnú výmenu tracheostomickej kanyly. Dispenzár: detská gastroenterologická, pneumologická, neurologická ambulancia, detská ORL ambulancia. Prejav záujmu o dieťa: o maloletú odo dňa umiestnenia v Centre pre deti a rodiny Martin prejavuje záujem telefonicky a informuje sa o zdravotnom stave maloletej matka aj otec v nepravidelných intervaloch. Prognóza do budúcnosti: Maloletá je dieťa vyžadujúce starostlivosť v samostatne usporiadanej skupine - špecializovanej samostatnej skupine detí s ŤZP - Vyhláška 103/2018 Z.z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 (lekársky posudok zo dňa 27.12.2021). Cieľom plánu sociálnej práce je zabezpečenie odbornej starostlivosti v špecializovanej samostatnej skupine pre deti s ŤZP. Diagnostické funkčné zhodnotenie: vrodená laryngotracheomalácia ťažkého stupňa - v 05/2021 trachestómia, VVC - dvojitý aortálny oblúk - dňa 21.05.2021 bola realizovaná v DKČ v Bratislave, stav BRPN s respiračným zlyháváním v 4/2021.

8. Centrum pre deti a Martin spoločne so správou k pojednávaniu priložili aj aktuálnu lekársku správu zo dňa 20.12.2022 Univerzitnej nemocnice Martin - Všeobecná pediatriká ambulancia, v ktorej je uvedené, že pacientka naďalej vyžaduje odbornú ošetrovateľskú zdravotnú starostlivosť, pravidelné výmeny tracheostomickej kanyly, ošetrovanie tracheostomickej kanyly. Aktuálne starostlivosť o maloletú nevládne nekvalifikovaná osoba. Zdravotný stav dievčatka sa zlepšuje.

9. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok doručil dňa 30.12.2022 tunajšiemu súdu správu o prešetrení pomerov u rodičov maloletej, v ktorej uviedli, že rodičia žijú v spoločnej domácnosti, v unimobunke zrenovovanej zvnútra, nové vchodové dvere. Pozostávajúcej z jednej izby, zariadená štandardným novým nábytkom, kobercom, záclonami, všetko bolo pomerne čisté. Vykurovaná je pieckou na tuhé palivo. V domácnosti je zavedená elektrina, vodu si nosia zo spoločnej pumpy. Základnú hygienu majú možnosť dodržiavať u svokry, ktorá býva vedľa a má zavedenú vodu v dome. A. má dvoch súrodencov. Hygiena v domácnosti i jej členov je na dobrej úrovni. V čase šetrenia bolo v domácnosti pomerne čisto, teplo, navarené. Obec v svojej správe udáva, že rodičia maloletej žijú v unimobunke so slabšou úrovňou, rodina má dobrú povesť v mieste trvalého bydliska, občas užívajú alkoholické nápoje. Deti aj rodičia boli pomerne čisto oblečení. Rodičia sa starajú o svoje maloleté deti a chceli by

sa starať o maloletú A.. Chcú zabezpečiť potrebnú starostlivosť v domácom prostredí, keďže zdravotný stav maloletej je stabilizovaný a nie je potrebná špeciálna zdravotná starostlivosť.

10. Súd vo veci nariadil pojednávanie dňa 19.01.2023, ktorého sa zúčastnila navrhovateľka - matka maloletej G. B. a kolízna opatrovníčka. Na pojednávaní nebol bez ospravedlnenia prítomný otec maloletej a neprítomné bolo aj Centrum pre deti a rodiny A., ktoré svoju neúčast ospravedlnilo.

11. Navrhovateľka, matka maloletej na pojednávaní uviedla, že na podanom návrhu trvá. Keď boli za mal. A. na návšteve v CDR Martin, povedali jej, že A. zatiaľ dierku v krku neuzavrú, až keď bude mať 3 roky. Už má lepšie podmienky na bývanie pre deti, muž robí. Chce ju mať doma, tam sa bude mať lepšie. Bude s ňou chodiť na kontroly a tak. A. je ležiaca, potrebuje len odsávanie, a to zvládne. Má len základné vzdelanie. Nemá skúsenosti s ošetrovatelstvom. Kanylu jej budú meniť v Poprade každý týždeň. Bývajú v jednej unimobunke s mužom a dvoma chlapcami. O deti sa stará. Otec videl ako sa starať o A., ale ešte to nerobil. Jej sestra má doma ešte horšieho chlapca. Uvádza, že sa zvládne o ňu postarať.

12. Procesný opatrovník maloletej na pojednávaní uviedol, že s podaným návrhom nesúhlasí. Spojili sa s CDR Martin, kde mu uviedli, že maloletá má stále zavedenú tracheostomickú kanylu, pričom je u nej naplánovaná operácia za účelom jej odstránenia. Dovtedy maloletá vyžaduje špeciálnu starostlivosť, ktorá je jej poskytovaná v CDR. Po operácii a stabilizovaní stavu bude možné zvažovať vrátenie mal. A. do starostlivosti rodičov v domácom prostredí.

13. Súd vykonal dokazovanie výsluchmi účastníkov vykonanými na pojednávaní ako aj oboznámením sa s obsahom spisu, a to: návrh zo dňa 19.09.2022, uznesenie Okresného súdu Kežmarok č. k. 1P/138/2022 - 6 zo dňa 19.12.2022, správa obce Veľká Lomnica o povesti rodičov maloletej, správa CDR Martin zo dňa 20.12.2022, lekárska správa Univerzitnej nemocnice Martin zo dňa 20.12.2022, správa ÚPSVaR Kežmarok zo dňa 31.12.2022 o prešetrení pomerov u rodičov maloletej, uznesenie Okresného súdu Kežmarok č. k. 5P/171/2021 - 12 zo dňa 05.11.2021 a uznesenie Okresného súdu Kežmarok č. k. 5P/171/2021 - 35 zo dňa 07.03.2022.

14. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

15. Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

16. Podľa § 55 ods. 2 Zákona o rodine, ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti.

17. Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

18. Podľa článku 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

a) úroveň starostlivosti o dieťa,

b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,

d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,

e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

19. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že zdravotný stav maloletej neumožňuje momentálne starostlivosť rodičov o maloletú v domácom prostredí. Návrh na zrušenie ústavnej výchovy podali rodičia maloletej, preto bolo ich povinnosťou preukázať zánik dôvodov podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine, na základe ktorých došlo k nariadeniu ústavnej výchovy. Súd mal za to, že zmenu pomerov za dobu od 05.11.2021 (vykonateľnosť uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia) do rozhodnutia súdu dňa 19.01.2023 nepreukázali. Rodičia síce prejavujú záujem o maloletú, informujú sa o jej zdravotnom stave ale neuvedomujú si závažnosť samotného zdravotného stavu a s tým spojenej celodennej špeciálnej starostlivosti, ktorú si maloletá vyžaduje. Zdravotný stav maloletej je momentálne aktívne sledovaný vo viacerých odborných ambulanciách. Podľa hodnotenia špecializovanej sestry si maloletá vyžaduje monitorovanie telesných funkcií, najmä dýchania a taktiež časté odsávanie, ošetrovanie a pravidelnú výmenu tracheostomickej kanyly. Lekárska správa Univerzitnej nemocnice Martin uvádza, že maloletá si vyžaduje odbornú ošetrovateľskú, zdravotnú starostlivosť, pravidelné výmeny a ošetrovanie tracheostomickej kanyly, pričom aktuálne starostlivosť o maloletú nevládne nekvalifikovaná osoba. Súd má za to, že nie v záujme maloletej najmä po zdravotnej stránke, aby bola zrušená ústavná starostlivosť bez ohrozenia jej zdravotného stavu a ďalšieho vývoja. Rodičia maloletej nemajú potrebnú kvalifikáciu na to, aby vedeli zabezpečiť zdravotnú starostlivosť na takej úrovni ktorú momentálne jej zdravotný stav vyžaduje a ktorú má zabezpečenú v Centre pre deti a rodiny Martin, preto súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku I. a návrh rodičov maloletej zamietol. Súd pozitívne hodnotí snahu rodičov zlepšiť svoje bytové podmienky renováciou unimobunky, ktorú obývajú. Avšak je potrebné upriamiť pozornosť na to, že dôvodom nariadenia ústavnej výchovy neboli ich nevhodné bytové podmienky ale skutočnosť, že nie sú schopní zabezpečiť maloletej takú starostlivosť, akú si jej zdravotný stav vyžaduje. Rodičia súdu tým, že zlepšili svoje bytové podmienky nepreukázali svoju schopnosť postarať sa o maloletú, preto súd nemal inú možnosť než návrh rodičov zamietnuť, nakoľko opačné rozhodnutie by podľa názoru súdu nebolo v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, najmä s ohľadom na okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa.

20. Záverom súd uvádza, že z výpovede procesného opatrovníka maloletej vyplynulo, že u maloletej je v blízkej budúcnosti naplánovaná operácia za účelom odstránenia zavedenej kanyly, čím by odpadla potreba starostlivosti o maloletú, ktorá je spojená s rizikom ohrozenia jej zdravotného stavu. Po tom, čo bude maloletej vykonaná potrebná operácia a po jej následnom zotavení z nej, existuje dôvodný predpoklad, že starostlivosť, ktorú bude vyžadovať, budú schopní zabezpečiť aj jej rodičia v domácom prostredí, a teda že maloletá bude navrátená do ich osobnej starostlivosti. Do toho času je v záujme maloletej, aby ostala v odbornej starostlivosti zabezpečenej v CDR Martin, pričom na uvedenom závere nič nemení správa obce, ktorá hovorí v prospech rodičov maloletej, nakoľko obec nie je účastníkom tohto konania, a teda nemá vedomosť o závažnosti stavu maloletej, teda nemôže objektívne zhodnotiť spôsobilosť rodičov zabezpečiť starostlivosť o maloletú.

20. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

21. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

22. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

23. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko si náhradu trov konania ani jeden z účastníkov konania neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Kežmarok, písomne, v jednom vyhotovení /§ 357 písm. a) a m) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej CSP)/.

V odvolaní sa má uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka a čo sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a uvedená spisová značka konania (§ 127 a § 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolanie (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

V Kežmarku dňa 19. januára 2023